

## Petr Macháček: Ptáci Lednických rybníků (knižní recenze)

Vydalo Regionální muzeum v Mikulově, 2009. 256 stran, náklad neuveden, doporučená cena 550 Kč. ISBN 978-80-85088-31-1

Jiří Šírek<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Tržní náměstí 63, 752 01 Kojetín; [jirka.sirek@seznam.cz](mailto:jirka.sirek@seznam.cz)

Ornitologové, kteří považují návštěvu jednoho z našich nepožehnanějších krajů, a to nejen z hlediska výskytu ptáků, za malý svátek, budou jistě příjemně překvapeni dárkem, který dostávají v podobě publikace Petra Macháčka. Autor, skromný, ale velmi erudovaný ornitolog, fotograf a přírodovědec vůbec, podává na 256 stranách v reprezentativně pojaté publikaci výsledky svých dosavadních, 37 let trvajících ornitologických výzkumů klenotu mezi českými ornitologickými lokalitami – rybníků u Lednice. Autor, ale i vydavatel bohužel zůstávají až přehnaně skromní a nedovedu si představit, jakou reklamní kampaň by na rozdíl od nás vyvolala už jen příprava vydání takové publikace v zemích jako je Británie, Nizozemsko či SRN. Přitom jde o knihu nabitou fakty a použitelnou nejen opravdovými ornitology, ale díky způsobu zpracování vhodnou i k věnování jako dárek pro přátele přírody, vlastivědné pracovníky, turisty apod. Kniha má totiž na svou „kategorii“ reprezentativní míry 298 × 234 mm, je celá na křídovém papíře a je nabitá veskrze kvalitními fotografiemi autora, většinou v rozměrech, které naznačují, že místem se v knize příliš nešetřilo.

Cenné jsou už úvodní kapitoly, od předmluvy Karla Hudce, přes charakteristiku území, popis hospodaření na rybnících, rozsah porostů rákosin za poslední desetiletí a historie ornitologických výzkumů.

Nosnou částí knihy je přehled výskytu 139 druhů vodního ptactva zjištěných na rybnících. Nejde tedy o přehled výskytu všech druhů a je podle mě škoda, že autor aspoň formou tabulky, či heslovitého přehledu, neuvedl všechny druhy ptáků na lednických rybnících zjištěné. Do přehledu jsou zahrnuti pří-

slušníci řádů potáplice, potápky, veslonozí, brodiví, vrubozobí, někteří dravci, krátkokřídílí, dlouhokřídílí (rackové a rybáci), bahňáci, kukačka, ledňáček a 10 druhů pěvců (cvrčilka slavíková, slavík modráček, rákosníci, moudivláček, sýkořice, strnad rákosní). Údaje jsou zpracovány přehledně, u vzácných druhů s výčtem všech pozorování, u běžnějších formou grafů s průběhem výskytu během roku i s průběhem početnosti za roky 1973–2008. Cenné jsou také tabulky s počty hnízdících párů. Většina druhů je zobrazena na zdařilých fotografiích, u 8 druhů jsou použity ilustrace Pavla Dvorského, bohužel, v kvalitě dosti pokulhávající za fotografiemi, viz např. zobrazený vodouš šedý či jespák bojovný.

Především zpracování obrovského množství dat z kontrol, které Petr absolvoval, je nejcennějším přínosem knihy. Jde o obrovský zdroj dat nejen pro zpracovávání rybníků, ale i pro celostátní monitoring vodních druhů ptáků. U druhů vzácnějších pak jde o první takto komplexně zpracovaná data z lokality bohaté na výskyt a zálety druhů ojedinělých v rámci celé ČR.

Vytknout něco knize, kterou rád otevřu vždy, když chci nahlédnout do krásné oblasti lednických rybníků, je těžké a k autorovi i trochu nefér. Přesto bych příště doporučil věnovat víc pozornosti korektuře textu, nestalo by se potom, že u 6 druhů je špatně uveden latinský název (potáplice severní, turpan hnědý a černý, jespák šedý, racek tříprstý, rybák černozobý). U fotografií by jejich hodnotu jen zvýšilo uvedení data a místa pořízení, což je zde jen vzácně použito u snímků pořízených v zahraničí.

Každopádně, pokud rádi jezdíte, stejně jako já, na jihomoravské vody a knihu ještě nemáte, kupte si

ji, stojí za to. Petr do ní vložil kus dobré práce i kus svého života. Je knihou aktuální, ale zároveň ukazuje, jak se v přírodě i v ptačím světě rychle řada věcí mění. Na straně 40 je zachycen nástup boomu kormorána malého pozorováními z června 2009. Nakonec zde tito ptáci možná i vyhnízдили a kdoví, jak se bude jejich početnost u nás dál vyvíjet, což už se do knihy vzhledem k její uzávěrce pochopitelně dostat nemohlo.

Tož, Petře, za nějakých 37 let se těším na pokračování Ptáků Lednických rybníků (roky 2009–2046) i s hnízdícím kormoránem malým...